

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Philosophistæ Seu Excerpta Pauca Ex Multis Libris, Thesibus, Dictatis Theologicis

[S.l.], [ca. 1692]

Incerto Anno. Collegium Lemovicense.

urn:nbn:de:hbz:466:1-39173

I II.
PARS

ut erroneum rejicit, sed ut dogma minus commune, minusque (suo sensu) tutum. 8. à docendo tam pernicioso dogmate abstinet, non propter Episcoporum, Theologorum, bonorumque omnium indignationem, qua primum oppressum est infaustum dogma; non propter auctoritatem Pontificis ejusque Decreti: hujus enim ne verbum quidem; sed propter auctoritatem Scriptorum Societatis quam solam velut fidei regulam unice commendat.

COLLEGIUM LEMOVICENSE.

Quo anno, non liquet.

Quis Theologus, quove anno hæc qua subjicio discipulis scripta tradiderit rescire non potui. At cerè in Lemovicensi Iesuitarum collegio tradita sunt in Tractatu, opinor, de peccatis.

Articulus Quartus

De reatu pœnæ

Ob peccatum aliquod singulare.

Peccatum hoc singulare est peccatum illud quod vulgò dicitur Philosophicum, seu sit purè Philosophicum, sive non. Quæritur ergo quem pœnæ reatum mereatur; seu quod idem est, quam pœnam mereatur peccatum Philosophicum. Explicatur. Peccatum aliud est Theologicum, per quod scienter ac liberè offenditur Deus, ab iis scilicet qui cognoscunt aliquem in mundo Deum existere, ac peccatum illi displicere. Aliud est Philosophicum, per quod scienter ac liberè admittitur aliquid turpè ac naturæ rationali disconveniens sine ullo respectu ad Deum, qui vel ignoratur invincibiliter, vel ab operante nullo modo ac ne virtualiter quidem apprehenditur.

Respondent aliqui absurdum esse ac propè impium existimare ignorantiam de Deo invincibilem posse dari, etiam ad breve aliquod tempus, ac proinde peccatum Philosophicum saltem eatenus esse impossibile. Sed contra ... quia judicium hoc paulò severius fertur

tur

tur de opinione illa quæ nec ab Ecclesia censurâ ullâ notatur, nec sua item probabilitate caret, tum intrinseca tum extrinseca; ut probatum sit supra ex recentiore Hispano (qui multos ac primæ etiam notæ Autores citat illi suffragantes) Quæst. 8. Tract. de Deo, ubi & ipse cum illis concludit dari posse ignorantiam omninò invincibilem Dei.

Respondent alii, quamvis detur ignorantia de Deo invincibilis, non excusare tamen illam à peccato Theologico, & contra Deum, licet ignotum, culpabiliter commisso. Ratio ipsorum est quia ignorantia juris naturalis, qualis est ista, sufficienter nobis voluntaria est in Adamo, ut quidquid consequenter ad illam committimus nobis ad culpam imputetur... Sed contra; quia ut supra ostensum est omnis ignorantia sive facti, sive juris, & sive juris positivi, sive naturalis, excusat simpliciter à peccato. Et ratio est quia malitia objectiva nusquam imputatur ad culpam, nisi prius & apprehendatur per intellectum & per voluntatem acceptetur; quæ duo esse prorsus nequeunt in ignorante.

Respondent alii. Etsi dari fortè possit invincibilis ignorantia Dei, tunc homines omnis omnino peccati fore incapaces. Ratio ipsorum est, quia omne peccatum est contra legem Dei, quam illi sicut & Deum ignorarent. Ergo stante ignorantia Dei peccare illi non possent, nec de facto peccarent per incendia, homicidia, incestus, furta. Sed contra, quia etiam tunc esset illis proxima humanorum actuum regula, seu dictamen conscientiæ per quod illi agnoscerent turpitudinem ac malitiam objectivam plurimorum actuum; licet ignorarent illos à Deo vel per Dei legem esse prohibitos. Peccarent ergo illi occidendo parentes, diripiendo aliena, percutiendo, mentiendo, temperantiæ, justitiæ, castitatis, gratitudinis jura violando; at peccata hæc non essent Theologica seu scienter ac liberè commissa contra Deum

I I I.
PARS.

Deum quem ignorarent. Ergo saltem essent Philosophica; seu contra honestatem moralem & conscientiam naturaliter reclamantem.

Respondent denique alii, fore quidem vera peccata in eo statu in quo esset tum turpitudine, seu inordinatio objectiva, tum cognitio illius sufficiens, tum etiam vera & propriè dicta libertas ad illam contra conscientia dictamen eligendam; sed negant peccata hæc pœnam ullam mereri seu æternam, seu temporaneam: non æternam, quæ contemnti Deum dumtaxat infligitur; tunc autem contemni nequit Deus, cum nequidem esse vel expressè, vel confuse intelligitur: non etiam temporaneam, saltem à Deo imponendam, quia non contrahit obligationem ad pœnam ullam à Deo ferendam; qui nequidem agnoscit Deum esse summum criminum ultorem: at homo tunc non agnosceret. Ergo.

Sed contra: tum quia ubicumque vera peccata sunt, ibi obligatio contrahitur ad pœnam aliquam luendam; tum quia etsi Deus scelerum ultor non agnoscatur distinctè, agnoscitur tamen confuse non quidem existere Deum, sed pœnas repositi ab aliquo posse ac debere malitiæ criminum convenientes, imò & hæc via quædam est quâ pervenitur ad notitiam Dei ut summi criminum etiam occultorum ultoris.

Ad quæstionem autem propositam.

Respondeo I. Impossibile est peccatum purè Philosophicum. Probatum facile: peccatum purè Philosophicum est illud quod sic liberè contra rectam rationem committitur, ut nullum habeat respectum ad Deum. Sed impossibile est tale peccatum. Ergo. Probatum minor: impossibile illud est, tum in his qui Deum ignorant invincibiliter, tum in his quibus semel agnita fuit existentia Dei. Ergo est simpliciter impossibile. Probatum Antecedens; ac primo quidem qui semel Deum agnovere peccare numquam deinde possunt saltem graviter, quin illicò vel expressè,

vel

vel confusè mentem feriat recordatio aliqua Dei, Pars
 quamvis id aliquando fiat modo propriè insensibili; 1 I I.
 sed peccata tunc non sunt purè Philosophica utpote
 contra Deum verè commissa Ergo &c. 2. Qui Deum
 invincibiliter ignorant, etsi contra rectam rationem
 peccantes nullo modo cogitent de Deo, quem non-
 dum agnoscunt, non tamen ea peccata committunt
 quæ nullum habeant respectum ad Deum. Ergo non
 sunt purè Philosophica. Illa enim verè Deo displi-
 cent, verè Deum offendunt, verè illum ut violatæ
 rationis vindicem exasperant, verè illa donec expia-
 ta sint à Regno Cœlorum, in quod nihil intrat coin-
 quatum, etiam antea baptizatos excludunt. Fal-
 sum ergo est quod illa nullum habeant respectum ad
 Deum. Ergo &c.

Respondeo 2. Peccatum quod dici solet Philoso-
 phicum verè dignum est pœna tum ab hominibus
 tum à Deo etiam infligenda.

Probatum: Peccatum quod dici solet Philoso-
 phicum est illud, quod licet multiplicem habeat respe-
 ctum ad Deum ut dictum est supra, committitur ta-
 men ab his, qui prorsus ignorant Deum: at peccatum
 illud verè dignum est pœna. Ergo. Probatum minor
 per ista omnia axiomata. Omnis culpa meretur pœ-
 nam. Ubi delictum, ibi supplicium. Plectatur qui
 violat legem. Neque ad hoc requiritur ut qui peccat
 vel pœnam adjunctam sciat, vel tribunal aut judicem,
 à quo donandus sit, vel Circumstantias alias. Per
 nihil enim excusatur à pœna, si per nihil excusetur
 à culpa. . . . Confirmatur, quia tum homines ve-
 rum jus haberent ad pœnam, tum etiam Deus: ho-
 mines quidem ob bonum humanæ societatis; Deus
 autem ut vindex violatæ rationis. Neque dicas, ig-
 norantiam pœnæ à pœna aliquando excusare, ut in
 censuris Ecclesiasticis. Respondeo enim 1. Censuras
 incurri tantum propter contumaciam, atque ideo
 ab ignorantibus non incurri. Respondeo 2. Peccan-
 tes

I I I.
PARS.

tes in casu de quo est quæstio non ignorare, sed hoc ipso quod contra conscientiam agant, fieri aliquam pœnâ dignos. Ergo.

Respondeo 3. & præcipuè: Peccatum hoc idem quantumvis in materia gravi commissum, nec reatum inducit mortalis culpæ, nec pœnæ reatum æternæ. Ratio est, quia peccatum hoc, quod ab ignorante Deum committitur, non involvit contemptum Dei, sed solus contemptus Dei reatum inducit mortalis culpæ, ac pœnæ reatum æternæ. Ergo.

Confirmatur: Quia peccatum hoc quantumvis in materia gravi commissum, etsi displiceat Deo, prout naturæ rationali disconveniens, nullam tamen includit malitiam, quæ vel infinita sit moraliter, vel altissimi ordinis esse censeatur. Ergo nec pœnam æternam meretur, nec infert mortem animæ privando illam gratiâ, si prius eam per Baptismum & ex opere operato habuerit. Ergo nec reatum inducit mortalis culpæ, nec pœnæ reatum æternæ. . . . confirmatur 2. Quia cum dicitur eo majorem esse offensam, quo major est dignitas personæ quæ offenditur, hoc intelligitur tantum de majori dignitate cognita illi qui offendit. Sed infinita Dei dignitas in isto casu nullo modo ac ne confusè quidem agnosceretur ab eo qui peccaret cum ignorantia invincibili Dei, ergo per infinitam illam dignitatem, utpote ignotam, crescere offensa non posset.

Dices primò, absurdum est, & velut quædam nova hæresis, quod gravissima crimina injustitiæ, v. g. homicidia, incestus &c. non sint peccata. Sed tunc non essent. Ergo &c. Respondeo, distingo Majorem. Absurdum est gravissima crimina cum sufficienti cognitione commissa non esse peccata mortalia. Concedo: non esse mortalia defectu sufficientis cognitionis, nego. Tunc autem deesset sufficiens cognitio ad hoc ut essent mortalia, nempe cognitio Dei ac infinitæ illius Majestatis quæ per illa contemnitur, ac velut pro nihilo habetur. Dices

Dices 2. Ergo reus mille gravissimorum criminum salvaretur, si antea baptizatus fuisset, sed hoc est absurdum. Ergo. Respondeo 1. distinguo Antecedens: Reus gravissimorum criminum cum sufficienti cognitione commissorum; nego. Sine cognitione sufficienti, concedo.

Dices 3. est inauditum tot actus inordinatos non privare Gratiâ, ergo &c. Respondeo primo, tot actus cum sufficienti notitia commissos, concedo. Aliter, nego. Respondeo 2. Plures ejusmodi actus non committuntur ab eodem, quin per illos ad notitiam Dei ut summi criminum vindicis perveniatur, qui enim committit culpam etiam occultam, agnoscit se pœna dignum, atque item agnoscit illam non ab alio quam à perspicacissimo quodam cordium inspectore summoque criminum vindice, hoc est à Deo, infligendam. Ergo &c.

Dices 4. Sequeretur naturam hominis esse malè constitutam, si non agnosceret esse tantam tot peccatorum malitiam, itemque Deum per illa offendi. Ergo. Respondeo: Distinguo Antecedens, si non agnosceret per omnia individua, concedo: per aliqua tantum, nego. Et verò non est malè constituta ex eo quod nec Infantes nec phrenetici, nec amentes eam malitiam cognoscant.

Dices 5. Ergo melius esset ignorare Deum invincibiliter quam Deum cognoscere. Ergo &c. Ille enim non peccaret mortaliter, & salvaretur, si antea fuisset baptizatus; iste autem peccaret & damnaretur. Ergo. ... Respondeo 1. Unde habetur quod iste peccaret & damnaretur? Fortè enim si cognosceret Deum liberè non peccaret & mereretur. Resp. 2. melius hoc foret per se, nego; licet fortè melius hoc foret per accidens, sicut sæpè melius foret per accidens esse amentem, esse phreneticum &c. & melius fuisset Judæ si non natus esset homo ille.

Dices denique; doctrina hæc suspecta est, dicere flagitia

flagitia

si prorsus non adverteret ad objecti malitiam, nullo I I I. |
modo esset peccaturus. Neque enim magis in uno PARS.
incommodum est, quàm in alio, quòd nimirum mor-
taliter non peccet, quia non cogitat de Deo, & quod
nullo modo peccet, quia non cogitat de turpitudine
objecti. Omnia enim peccata, quæ cum tali inad-
vertentia committerentur, non essent offensæ Dei,
saltem formaliter, id est, agnitæ ut tales; in quo
tamen posita est ratio peccati mortalis.

FINIS.

si prorsus non advertat ad objectum malitiam, nullo modo
modo esse peccatum. Nihil enim magis in uno
incommo- dum est quam in alio, quod nimium mor-
tali non peccet, quia non cogit de Deo, & quod
nullo modo peccet, quia non cogit de turpitudine
objecti. Omnis enim peccata, quae cum tali mal-
volentia committuntur, non essent officia Dei,
sicut formaliter, sed essent, sicut in rebus; in quo
tamen peccata est ratio peccati moralis.

FINIS